

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ד באלול תשע"ז | דף היומי בבלי: סנהדרין ב"א
דף היומי בהלכה: מסימן רנ"ג סעיף ב' עד אמצע סעיף ב' הגה "וי"א דכל זה"
מוסר: פרק י"ד עד 'וכן אבותינו במצרים' | קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כתיב מות וחיים ביד לשון' עד שער התשובה
'והנה מדרגות רבות'

ענייני דיומא

"זה פשוט כי הוא לא התפלל על זה, כי הוא לא תיקן את מעשיו, כי הוא לא התכוון ליום הדין. הטיפשות שלו גרמה לו את זה, לא אף אחד אחר"

מתוך שיחה מיוחדת עם המשגיח הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א, שהתפרסמה בעלון 'השיבה'.

אברה"ם, כלשון הרמב"ם. להיות אדיש זה לא ביטחון, זו קרירות. המחשבה צריכה להיות "אני יודע שעכשיו אתה שופט אותי, אני רוצה לברוח, אבל לאיפה אברח? אליך! אל הרבש"ע. אני בורח ממך כי אני מפחד ממך, אבל בורח אליך. "נכון, אנחנו מאמינים בני מאמינים בוטחים בקב"ה שהוא עושה הטוב בעיניו, ולפעמים אנחנו גם צריכים לעבור דברים לא נעימים, שקשה לנו מאוד לעבור אותם. הקב"ה מנהיג את העולם, ואנחנו צריכים להכיר בכך, אבל אדם שלא מנסה בכלל להתפלל, שלא מנסה בכלל זה לא בגלל שככה רצתה ההשגחה העליונה ודברים שאנחנו לא מבינים, זה פשוט מאוד כי הוא לא התפלל על זה, כי הוא לא תיקן את מעשיו, כי הוא לא התכוון ליום הדין. הטיפשות שלו גרמה לו את זה, לא אף אחד אחר."

יעקב א. לוסטיגמן

להיות אדיש זה לא ביטחון, זו קרירות המחשבה צריכה להיות "אני יודע שעכשיו אתה שופט אותי, אבל לאיפה אברח? אליך! אל הרבש"ע "זאת טעות קשה שגובלת בכפירה. יהודי צריך להאמין שהקב"ה גומל טוב לשומרי מצוותיו וכן חלילה להיפך. המשנ"ב בסימן תקפ"ד ס"ק א' אומר: "ואע"ג שאנו בטוחים שנצא זכאים מהדין, מכל מקום צ"ל ירא וחרד מאימת הדין, וע"י כן יזכר לזכות". "ביטחון זה לומר "אני מוסר עצמי לריבונו של עולם". הוא אומר לקב"ה "ממך, אליך

הדף היומי בהלכה

האם מותר להחזיר לפלטה סיר שהוסר והונח על השיש או על כסא?

כסא, ניתן להקל אף כשלא היה בדעתו להחזירו. והשיש שבמטבח, או השולחן – יש אומרים שדינם ככסא, ויש אומרים שדינם כקרע, כאשר הרגילות להניח עליהם את הקצרה בגמר הבישול, כיון שהנחה זו נחשבת כסילוק גמור של הקדרה מעל האש, בניגוד לכסא שנחשב לסילוק ארעי. [שו"ע רנ"ג, ב, משנ"ב נו, ושעה"צ ג; ביאורים ומוספים דרשו, 66-65; וראה שם, 29 ו'94]

המסיר סיר ובו תבשיל מעל הפח ('בלעך') או הפלטה החשמלית, בשבת – כל עוד הסיר בידו, ודעתו להחזירו למקומו, רשאי להחזירו; ובלבד שמדובר בפח ובפלטה שאין בהם איסור 'שהייה' (ראה במקורות). אולם, אם הניח את הסיר על הרצפה, אסור להחזירו. ואם הניחו על כסא וכיוצא בו – לדעת השולחן ערוך מותר להחזירו, ולדעת הרמ"א אסור; ובשעת הצורך רשאים אף בני אשכנז להקל; ויש אומרים שאם הניחו על

האם צריך להוריד את הסירים מפלטה שכבתה ונדלקה מחדש?

– במידה שניתן עדיין לחמם עליהם מאכל – נחשב הדבר לכל הדעות כאילו הסיר לא הוסר מעל האש כלל. ואם הניח את הסיר על הקרקע וידו עדיין אוזנת בו – יש מתירים, ויש אוסרים, אלא אם כן חלק מהסיר מוגבה מהקרקע. [ביאורים ומוספים דרשו רנג, 63 ו'65; וראה שם, 59]

כאמור, ההיתר להחזיר סיר אל הפח או הפלטה בשבת הוא רק כאשר הסיר לא הונח על גבי הקרקע וכיוצא בזה. ואם כבתה להבת הכיריים שמתחת לפח, או הפלטה החשמלית – נחלקו הפוסקים אם הסיר נחשב כמונח על הקרקע. ואם כבה החשמל של הפלטה, ושוב נדלק (באופן המותר) – יש אומרים שאין בכך כל איסור של 'חזרה'; ויש אומרים שצריך להסיר את הסיר מהפלטה. וכל עוד שלא הצטנן הפח או הפלטה

האם מותר להזיז סיר המונח על הכיריים למקום רותח יותר, כנגד הלהבה?

מאכל במידה שיגיע ליד סולדת בו'. ויש מתירים רק כשחלק מהסיר כבר מונח כנגד האש. והעברת סיר המונח על גבי פח או פלטה, ל'הטמנה' בבגדים וכדומה – אסורה, כיון שזו פעולה חדשה של הטמנה, האסורה בשבת אף בדבר שאינו מוסיף חום. [משנ"ב רנג, סב; ביאורים ומוספים דרשו, 74]

סיר המונח בשבת על הפח שעל גבי הכיריים במקום שאינו כנגד הלהבה – נחלקו הפוסקים אם מותר להעבירו בשבת למקום שכנגד הלהבה: יש מתירים אף כשהסיר מונח במקום שהיד אינה סולדת בו, ובתנאי שניתן לחמם במקום זה מאכל במידה שתהיה תועלת מחומו. יש מתירים דווקא כשהסיר מונח במקום ש'היד סולדת בו'. יש מתירים דווקא כשהמקום בו מונח הסיר סמוך מאוד למקום האש, וניתן לחמם עליו

שבעת הדברים שצריך לחשוב עליהם לפני שחוזרים בתשובה...

מולם כתובים בספר ואין שכחה לפני השי"ת; וגם זאת כדי לדרבנו לשוב. 5. האמונה כי התשובה היא רפואה שלמה לחטאים, כי אז יתאמץ כראוי לעלות במעלות התשובה. 6. הכרת הטוב להשי"ת על כל הטוב אשר גמלו למרות חטאיו. 7. המוכנות להתחזק ולסבול את הקושי שבהתרחקות מהחטאים שהורגל בהם. [ארחות צדיקים, שער התשובה]

לאחר שהאדם מתעורר לשוב על חטאיו, צריך לתת אל לבו שבעה דברים, שבלעדיהם לא יוכל לשוב בתשובה שלמה: 1. ההתבוננות והידיעה הברורה במה חטא, ובמיוחד בעבירות הקלות שאדם דש בעקביו ולא שת לבו אליהם, כדי שידע על מה לשוב. 2. ידיעת חומרת חטאיו, כדי לדרבנו לשוב. 3. הידיעה והאמונה בעונשי החטאים, כדי לדרבנו לשוב. 4. הידיעה שכל חטאיו, קטן כגדול, ממחשה קלה ועד מעשה מורכב –

אני רואה את הצעירים הללו איך הם נכנסים לעניין הזה עם כל הכוח ואומר לעצמי הלוואי ואנחנו ככה נקפיד

יעקב א. לוסטיגין

הרב ישראל דחבש, פעיל בכיר באחינו, מסביר מה גורם לצעירים שעדיין אינם שומרי תורה ומצוות, להגיע לבתי הכנסת לאמירת סליחות בחודש אלול.

הרב ישראל דחבש, פעיל בכיר בארגון 'אחינו', זוכה לקרב מדי שנה מאות נערים צעירים לאביהם שבשמים. אחרי שעות הלימוד שלו בכולל, יוצא הרב דחבש למדרשויות, לבתי הכנסת וגם לריכוזים שונים ומשונים של בני נוער, ובסייעתא דשמיא עם הרבה מאוד קסם אישי, הוא מצליח לפתוח את עיניהם ואוזניהם לשמוע את דבר ה' זו הלכה. פנינו לרב דחבש כדי לקבל הסבר לתופעה בה עסקנו אתמול: נהירה המונית של בני נוער שאינם שומרי תורה ומצוות עדיין, לבתי הכנסת בחודש אלול, לאמירת סליחות כמנהג בני עדות המזרח.

"מדובר בתופעה שפורחת מאוד בשנים האחרונות. אפשר לראות בכל בית כנסת בני נוער שמגיעים לאמירת סליחות. זה מאוד מרגש לראות אותם כך מתפללים מכל הלב, איך הם מתחברים לאמירת הסליחות, לבקשת התחנונים מלפני מלך המלכים שיחסו וירחם עלינו, שיפנה לעלבון במקום עוון, ויסיר מעלינו כל חטאת.

"אתה צריך לראות איך הם צועקים בהתלהבות את ה'בדיל ויעבור', הוא מספר בהתרגשות. "איך הם שרים את הפיוטים השונים, עם כל הלב, עם כל הנשמה. אין דבר מרגש יותר מזה". יש סליחות אצל הרב אלבו, בישיבת 'אור החיים', הרבה צעירים מבקשים שנסיע להם להגיע דווקא לשם, כי הסליחות שם הן באמת משהו מיוחד ויוצא דופן. רבים מגיעים גם לסליחות אצל הרב דניאל זר אחרי השיעור בימי רביעי, כשלאפני התיבה עובר הגאון הצדיק רבי יעקב עדס. איזו התרוממות הרוח, איזו התרגשות אוחות בקהל כולו. זה משהו שאי אפשר לוותר עליו".

ומה באמת מושך אותם לאמירת הסליחות? לרב דחבש יש תשובה מאוד פשוטה: "הלב! הלב הוא זה שמושך אותם. הניצוץ היהודי מתעורר בחודש אלול אצל כל אחד, גם אצל מי שלא שומע שיחות מוסר מהמשגיח בישיבה. כולם מרגישים התעוררות, לא כולם עושים עם זה את הפעולה המתבקשת, אבל צעירים רבים כן עושים זאת. הם באים לבית הכנסת לאמירת סליחות, ופשוט לא יכולים להפסיק".

• זה מתבטא גם בעבודה שלכם? אתם רואים יותר בני נוער שמתעניינים ביהדות בחודש אלול?

"בוודאי. שיעורי התורה במדרשויות מלאים עד אפס מקום בימים אלו. יש נהירה המונית לבתי הכנסת, תפילות מנחה וערבית בציבור, פניות גוברות לאחינו בשלל הדרכים והצורות ליצירת קשר, שולחים מיילים לרבנים המשיבים ומבקשים עזרה והכוונה במה יש להתחזק ואיך עושים זאת בפועל. עולם התשובה נכנס לפעילות אינטנסיבית בחודש התשובה. זה חוזר על עצמו מדי שנה, ואני שמח לברך לכם שבכל שנה אנחנו רואים שהתנועה הזאת הולכת ומתחזקת יותר ממה שהיתה בשנה הקודמת ובשנים עברו.

לרב דחבש יש הסבר לתופעה: "כתוב בפסוק 'זרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם'. אומר הרמב"ם שעתידים ישראל בסוף גלותם לחזור בתשובה, איך? הוא כותב שיש שתי אפשרויות: או שיעמידו עליהם מלך קשה כמו המן שלא יהיה להם ברירה אלא לחזור בתשובה, או שהקב"ה יערה עליהם רוח טהרה ממרום, וזה יקרב אותם לתשובה. בדור שלנו אנחנו מרגישים ככה, הקב"ה מערה עלינו רוח טהרה ממרום. אנשים ממש רוצים להתחזק, לא מוותרים. אני רואה את הצעירים הללו איך הם נכנסים לעניין הזה עם כל הכוח ואומר לעצמי הלוואי ואנחנו ככה נקפיד. הם מקפידים על קיום ההלכות הידועות להם, באים, מתחזקים, שואלים שאלות ורוצים להתחזק. ואם זה אומר שהם צריכים ללכת לומר סליחות אחרי חצות הלילה כשמחר הם צריכים לקום כרגיל ללימודים בבית הספר, זה לא מה שימנע מהם להגיע לסליחות. לא משנה השעה, לא משנה כלום, העיקר לבוא ולהתקרב אל ה'!".